

តើអ្នកកាន់តែចាស់ទៅឬ ? ហេតុដូចម្តេច បានជាធ្មេញហើយ និងចិញ្ចាញធ្មេញមានប្រយោជន៍សំខាន់សំរាប់សុខភាពរបស់អ្នក

Getting older? Why your teeth and gums are important for good health.

កិច្ចការល្អមួយនៅក្នុងសតវត្សទី២១នេះ ក្នុងពេលដែលយើងកាន់តែចូលចំណាស់ទៅគឺថា ប្រហែលជា យើងនឹងអាចរក្សាធ្មេញធម្មជាតិយើងរហូតដល់វ័យចាស់។ កាលពី២០ឆ្នាំមុន ប្រជាជនជាច្រើនក្នុងប្រទេស អូស្ត្រាលី វ័យពី៦៥ឡើងទៅ មិនមាននៅសល់ធ្មេញពីធម្មជាតិទេ។ ក៏ប៉ុន្តែដោយសារការថែរក្សាព្យាបាល ធ្មេញកាន់តែល្អឡើងក្នុងសម័យនេះ ធ្មេញរបស់យើងទាំងអស់គ្នាភាគច្រើនក៏នៅគង់វង់បានយូរ ហើយអ្នក ជំនាញការបានប្រមាណដឹងថា នៅឆ្នាំ ២០១៧ ក្នុងចំណោមជនវ័យចាស់ មានតែចំនួន២០ភាគរយទេដែល បាត់បង់ធ្មេញធម្មជាតិ។

ការរក្សាធ្មេញពីធម្មជាតិរហូតដល់វ័យចាស់ ជាការមួយមានសារៈប្រយោជន៍សំខាន់ ពីព្រោះវាជាការងាយ ស្រួលសំរាប់ទំពារបន្ថែមនិងផ្លែឈើស្រស់ - ជាចំណីអាហារល្អដែលមានជីវជាតិសំខាន់ៗ ហើយនិងមាន ជាតិសរសៃៗម្យ៉ាងហៅ fibre សំរាប់ការពារជម្ងឺជាច្រើន។ ចំពោះជនវ័យចាស់ដែលមានការពិបាកក្នុងការ ទំពារ ហើយបរិភោគតែអាហារទន់ៗផលិតស្រាប់នោះ សុខភាពរបស់ជននោះក៏ចុះអន់ថយដែរ។

ដូចគ្នាទៅនឹងផ្នែកដទៃទៀតនៃរាងកាយយើងដែរ មាត់ផ្តាសំបូរទៅតាមវ័យ - ក៏ប៉ុន្តែ ការយល់ពីការផ្តាសំបូរ ទាំងនេះ ធ្វើឲ្យយើងមានការងាយស្រួលក្នុងការថែរក្សាមាត់និងធ្មេញឲ្យនៅមានសុខភាពល្អបានយូរអង្វែង។

ហេតុដូចម្តេចបានជាមាត់ខ្ញុំមានសភាពស្ងួត ?

ទោះបីផ្នែកនៃមូលហេតុនេះបណ្តាលមកពីថា កាលណាយើងកាន់តែចាស់ទៅទឹកមាត់ក៏កាន់តែតិចដែរនោះ ការស្ងួតមាត់ច្រើនតែបណ្តាលមកពីឥទ្ធិពលនៃថ្នាំណាមួយ - វេជ្ជបណ្ឌិតប្រឌីសថការីរបស់អ្នក អាចប្រាប់ អ្នក ប្រសិនបើវាជាមូលហេតុដែលបណ្តាលមកពីថ្នាំណាមួយនោះ។ ប្រសិនបើអ្នកហាក់មានស្ងួតមាត់ អ្នកត្រូវរកវិធីដោះស្រាយបញ្ហានេះ មាត់របស់អ្នកត្រូវការទឹកមាត់ដើម្បីលាងអាហារដែលសេសសល់ក្នុង មាត់និងដើម្បីជួយការពារកុំឲ្យខូចធ្មេញ។ ពេទ្យធ្មេញប្រឌីសថការីអាចស្នើឲ្យអ្នកប្រើផលិតម្យ៉ាងហៅ moisturising gel ដែលមានលក់នៅតាមឪសថស្ថាននានា។ ទឹកសំរាប់ខ្ពស់មាត់ម្យ៉ាង (mouthwashes) ក៏អាច ជួយឲ្យមាត់សើមដែរ ហើយស្ករកៅស៊ូគ្មានជាតិស្ករម្យ៉ាងហៅ sugarless chewing gum ក៏អាចជួយធ្វើឲ្យ ចេញទឹកមាត់ច្រើនដែរ។ វាជាការល្អប្រពៃមួយ (សំរាប់សុខភាពជាទូទៅ ព្រមទាំងសំរាប់មាត់) ដែលអ្នកគួរញ៉ាំទឹកឲ្យបានច្រើនរៀងរាល់ថ្ងៃទោះបីអ្នកមិនស្រេកទឹកក្តី។

តើធ្មេញខូចពុករលួយជាបញ្ហាមួយទៅតាមអាយុចាស់ឬ ?

វ័យកាន់តែចាស់ទៅអាចជាកត្តាធ្វើឲ្យធ្មេញពុករលួយដោយបុព្វហេតុ២យ៉ាង។ មួយ ព្រោះថាចិញ្ចាញធ្មេញឡើងខើច បណ្តាលឲ្យធ្មេញឬសធ្មេញដែលនាំឲ្យកើតជម្ងឺមានជាតិស្ករៗម្យ៉ាងហៅ plaque នៅលើធ្មេញដែលធ្វើឲ្យធ្មេញពុករលួយ។ ឬសធ្មេញវាអាចខូចពុករលួយជាងផ្នែកដទៃទៀតនៃធ្មេញ។ បញ្ហាមួយទៀត គឺបំណាស់ប៉ះធ្មេញក៏ចុះអន់ថយយោងទៅតាមកំឡុងពេល ដែលធ្វើឲ្យមេរោគអាចចូលទៅកើត ជាហេតុបណ្តាលឲ្យខូចពុករលួយធ្មេញ។

តើខ្ញុំអាចការពារបញ្ហាធ្មេញនិងចិញ្ចាញធ្មេញតាមរបៀបណា ?

ដោយការដុសធ្មេញយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្ន ២ដងក្នុង១ថ្ងៃ និងការប្រើថ្នាំដុសធ្មេញដែលមានជាតិម្យ៉ាងហៅ fluoride (fluoride toothpaste) ដើម្បីជួយការពារកុំឲ្យធ្មេញខូចពុករលួយ។ អ្នកត្រូវសំអាតធ្មេញទាំងខាងក្រៅនិងខាងក្នុង ព្រមទាំងសំអាតចន្លោះធ្មេញនីមួយៗផងដោយប្រើវត្ថុម្យ៉ាងហៅ dental tape ឬ floss ។ ប្រសិនបើអ្នកមានដាក់ស្រោបធ្មេញ (a bridge) អ្នកត្រូវសំអាតធ្មេញធម្មជាតិរបស់អ្នកដោយប្រុងប្រយ័ត្នបំផុត។ អ្នកអាចការពារធ្មេញរបស់អ្នកដោយជៀសវាងកុំបរិភោគបង្ក្រែម ឬទឹកក្រូច (soft drinks) នៅរវាងចន្លោះពេលបាយ។ ប្រសិនបើអ្នកចូលចិត្តទឹកផ្អែមនិងបង្ក្រែម អ្នកត្រូវញាំញីផ្អែមទាំងនោះតែពេលបាយប៉ុណ្ណោះ - នៅចន្លោះពេលបាយ អ្នកត្រូវញាំទឹក និងបរិភោគតែចំណីដែលផ្តល់សុខភាពល្អ គ្មានជាតិស្ករហើយមិនស្អិត។

តើពេលណាដែលខ្ញុំត្រូវទៅជួបពេទ្យធ្មេញ ?

អ្នកមិនត្រូវរង់ចាំទាល់តែពេលមានបញ្ហានោះទេ - អ្នកត្រូវទៅពេទ្យធ្មេញពិនិត្យមើលជារៀងៗ។ នេះជាការងាយស្រួលមួយដើម្បីរក្សាពិនិត្យដឹងថាមានធ្មេញខូចពុករលួយ និងជម្ងឺចិញ្ចាញធ្មេញ ដែលអាចធ្វើឲ្យអស់ធ្មេញ។ អ្នកត្រូវទៅជួបពេទ្យធ្មេញកាលណាមានរោគសញ្ញាលើចិញ្ចាញធ្មេញ, ធ្មេញឈាម, រលាកចិញ្ចាញធ្មេញ, ដង្ហើមចេះតែមានក្លិនស្អុយ ឬក៏ចិញ្ចាញធ្មេញមានសភាពផ្លាស់ប្តូរ។ ពីព្រោះជម្ងឺមហារីកមាត់មានច្រើនចំពោះជនវ័យលើសពី ៤៥ឆ្នាំ អ្នកត្រូវឲ្យវេជ្ជបណ្ឌិតពេទ្យធ្មេញពិនិត្យមើលបើកាលណាអ្នកចេះតែមានកើតពងក្នុងមាត់ (mouth ulcers) ឬមានដុះជុំវិញ (lump)។

ចុះតើយ៉ាងដូចម្តេចដែរដើម្បីមានក្រាស់ធ្មេញពាក់ (dentures) ?

ការថែរក្សាធ្មេញពាក់ក៏ជាការសំខាន់ដូចគ្នានឹងធ្មេញធម្មជាតិដែរ។ ត្រូវសំអាតធ្មេញពាក់ជារៀងរាល់ថ្ងៃ - អ្នកអាចប្រើសាប៊ូលាងចាន ឬសាប៊ូដោយប្រើប្រាស់ដុសសំអាត។ ត្រូវដាក់ធ្មេញពាក់ត្រាំក្នុងទឹកនៅពេលដែលអ្នកមិនប្រើ - ហើយបើអ្នកចង់ អ្នកអាចដាក់ថ្នាំសម្លាប់មេរោគម្យ៉ាងហៅ antibacterial denture tablets ទៅក្នុងទឹកត្រាំនោះ ក៏ប៉ុន្តែអ្នកក៏នៅតែត្រូវដុសសំអាតជារៀងរាល់ថ្ងៃដែរ។ អ្នកមិនត្រូវខំអត់ធ្មេញទេ បើកាលណាធ្មេញពាក់នោះវាមិនសូវស្រួល - អ្នកត្រូវឲ្យគេពិនិត្យមើលជារៀងៗ។

បើអ្នកមានការពិបាកក្នុងការទូរស័ព្ទជាភាសាអង់គ្លេស សុំអ្នកទាក់ទងទៅផ្នែកផ្តល់អ្នកបកប្រែ Translating and Interpreting Service (អក្សរកាត់ TIS) លេខ 131 450។

អ្នកអាចយកព័ត៌មានផ្នែកសុខភាពបន្ថែមទៀតជាភាសាខ្មែរ ពីកំពូទ័រតាមរយៈ **Multicultural Communication website at <<http://mhcs.health.nsw.gov.au>>**.

លេខទូរស័ព្ទទាំងនេះត្រឹមត្រូវនៅពេលបោះពុម្ព
ក៏ប៉ុន្តែអាចមិនបានកែតម្រូវតាមការលះខ្វះខាត លោក-
ស្ត្រី ប្រហែល អាចត្រូវមើលបញ្ជាក់លេខនៅក្នុង“សៀវភៅទូរស័ព្ទ”
(Telephone Directory)។